

Rättsligt ställningstagande [Löpnnummer i format: 2023:1]

Datum 2023-06-28

FI dnr 23-18790

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Försäkring mot böter och administrativa sanktionsavgifter

Sammanfattning

Det är inte förenligt med god försäkringsstandard att tillhandahålla försäkring mot böter¹ eller administrativa sanktionsavgifter. Detta gäller för såväl svenska försäkringsföretag som utländska försäkringsgivare som driver verksamhet i Sverige.

Detta ställningstagande omfattar inte sjöförsäkring.

Frågeställning

I ställningstagandet behandlar Finansinspektionen frågan om det är förenligt med god försäkringsstandard att tillhandahålla försäkringar mot böter och administrativa sanktionsavgifter.

Gällande rätt

Ett försäkringsföretags rörelse ska drivas enligt god försäkringsstandard, se 4 kap. 3 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).² Principen gäller också för utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, se 8 kap. 1 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivare och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

Med god försäkringsstandard avses att verksamheten ska överensstämma med en kvalitativt tillfredsställande standard hos en representativ krets av försäkringsgivare. En god försäkringsstandard bör gälla för verksamheten i dess helhet och högre krav bör ställas på försäkringsföretagen än att agerandet inte får vara otillbörligt (prop. 1998/99:87 s. 180). Lagstiftaren

¹ Med böter avses i ställningstagandet även särskild rättsverkan i form av företagsbot.

² Bestämmelsen om god försäkringsstandard infördes genom prop. 1998/99:87 i 1 kap. 1 a § tredje stycket i den nu upphävda försäkringsrörelselagen (1982:713).

har förutsatt att den närmare innebörden av begreppet god försäkringsstandard fylls ut genom till exempel tillsynspraxis (samma prop. s. 390 f.).

Försäkringsersättning kan enligt 6 kap. 1 § första stycket försäkringsavtalslagen (2005:104), FAL, betalas för varje lagligt intresse som omfattas av försäkringen. Bestämmelsen är för försäkringsavtalets del ett förtydligande av den allmänna principen att avtal som strider mot lag och goda seder saknar rättsverkan (prop. 2003/04:150 s. 192 och 438). Exempel på när bestämmelsen aktualiseras är när det är fråga om ersättning till verksamheter som med den försäkrades vetskap har varit kriminella eller annars lagstridiga.

Bedömning

Böter är ett straff som döms ut för brott. Administrativa sanktionsavgifter utfärdas av en förvaltningsmyndighet eller domstol till följd av en regelöverträdelse. Försäkringar mot böter och administrativa sanktionsavgifter bidrar till en minskad motivation att följa lagar och andra regler, eftersom de undanröjer de rättsliga konsekvenserna av överträdelsena. Sådana försäkringar motverkar alltså syftet med böter och sanktionsavgifter.

Finansinspektionen bedömer därför att det inte är förenligt med god försäkringsstandard att tillhandahålla försäkring mot böter och administrativa sanktionsavgifter. Det gäller för såväl svenska försäkringsföretag som utländska försäkringsgivare som driver verksamhet i Sverige.

Sjöförsäkring har med sin starka internationella prägel en särställning på försäkringsområdet och kräver därför särskilda överväganden. Sådan försäkring omfattas därför inte av Finansinspektionens ställningstagande.

Detta rättsliga ställningstagande gäller tills vidare.

Kontakt

Frågor med anledning av detta ställningstagande kan riktas till FI via finansinspektionen@fi.se.